

# VEČERNI LIST

Cena celoletno po pošti K 40.—, za Ljubljano K 36.—  
 polletno " " " 20.— " " 13.—  
 četrtletno " " " 10.— " " 9.—  
 mesečno " " " 3.50 " " 3.—  
 Uredništvo in uprava: Kapitarjeva ulica 8. — Telefon 50.

## NEODVIŠEN DNEVNIK

Insarati: Enostolna poltista (59 mm. široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat po 50 vin., za dva- in večkrat po 45 vin. — Ob sobotah dvojni tarif. — Poslano: Enostolna pettista K 1.—. — Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznika, ob 3. uri popoldne.

### Nemški napad na Radgono. Napad odbit.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Radgono, 4. Danes zjutraj okoli 5. ure so nemške tolpe pod poveljstvom nemških častnikov napadle mesto Radgono. Sfevilo tolpe znaša okrog 800 mož. Naši so prvi naval dobro odbili. Radgono se drži. V času, ko vam to poročam (ob pol 11. uri dopoldne), se vršijo v okolici boji.

Kapla pri Arvežu ni zasedena. Maribor, 4. Nemci gorske vasi Kaple niso zasedli. Dne 1. februarja je bila tam le nemška patrulja, ki je prišla samo pogledat. Kapla ni zasedena niti po naših niti po nemških četah.

### 9 ljubljanskih Nemcev konfiniranih.

Ljubljana, 4. febr. 1919.

Kaker smo izvedeli, je graška vlada odklonila ultimatum slovenske deželne vlade in je izjavila, da v Gradcu konfinira njih Slovencev ne izpusti, dokler slovenska deželna vlada ne prekliče vseh represalij na severni meji. Dunajska vlada se z graško identificira.

Z ozirom na ta odgovor je danes ob 12 uri popoldne vlada dala konfinirati naslednjih devet ljubljanskih

Nemcev: ravnatelja »Prometne banke« Klimpela, prof. dr. Binderja, prof. Vesela, generala Kielschrotta, ravnatelja šulterajnske šole Weinlicha, ravnatelja Pammerja, odvetnika dr. Eggerja, notarja Galletta, tajnika Kranjske hranilnice Plautza. Konfiniranje obstoji v tem, da morajo prizadeti ostali na svojem stanovanju, ne smejo rabiti telefona in da se jim pisma cenzurirajo.

### Vrednost krone pada.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Curib, 3. februarja. Na curiški borzi je vrednost krone zopet padla. Krona sta-

ne danes 28 centimov. To je najnižji kurs kar jih je krona doslej imela.

### Za naše ujetnike v Italiji.

Danes, 4. februarja, je poslala deželna vlada za Slovenijo ministru Pribečeviću v Beograd naslednjo brzojavko: Ob zrušenju avstro-ogrske fronte v Italiji se je pre-dalo okoli 30.000 jugoslovanskih vojakov Italijanom. Do danes se ne ve o nikomur onih ljudi ničesar, kje so in ali so živi in zdravi. Ljudstvo je radi tega globoko užaloščeno, ker je bila poprej ljudem uradno

dana možnost, da pišejo iz ujetništva, ali da se po Rdečem križu izve, kje se kdo nahaja.

Prosimo, da se pri vojnem ali zunanjem ministrstvu organizira evidenčni urad za jugoslovanske ujetnike v Italiji in da se skuša doseči repatriacija ali vsaj možnost pismene ali brzojavne zveze. — Deželna vlada za Slovenijo. Dr. Brejc, s. r.

### Car Ferdinand pride pred sodišče.

Sibinj, 3. februarja. (Lj. k. u.) Glasom čehoslov. tisk. urada poročajo iz Sofije, da so bivšega carja Ferdinanda aretirali in da ga bodo postavili pred mednarodno

sodišče. Bivši bolgarski car Ferdinand je vsled sorodstva iz tesnih zvez z nemškim dvorom zavedel svojo državo v vojsko na strani Nemčije.

### Nove zveze.

Že dalj časa se je opazalo, da obstoje med Italijani v našem zasedenem ozemlju in koroškimi Nemci živahne prijateljske zveze. Znano je, da so Nemci iskreno želeli, naj bi Koroško zasedli Italijani, kar bi ti gotovo bili radi storili, ko bi imeli pooblastilo od entente. Znano je, da so se italijanski častniki udeleževali vojnih operacij na nemški strani. Znano je, da je nemška Koroška skušala ostati z Italijani v stasnem prijateljskem stiku.

Da so se Italijani in Nemci znašli v bratski slogi, ni nič čudnega. Nemci so iskali opore in pomoči, v svoji bedi so se ozirali po prijateljih in bi se bili zvezali s samim Belcebubom, če bi jim mogel koristiti v boju proti Jugoslovanom. Sedanje obupno stanje, v katerem je Nemčija in njena najjužnejša koroška veja, nujno potrebuje patrona in zagovornika pred svetovnim sodiščem. Še bolj pa bodo Nemci potrebni zaveznikov v bodoče. Stisnjeni v trden obroč držav, ki so jim vse prej nego prijazne, ne morejo ne živeti, ne umreti, politični in gospodarski položaj jim je narokoval, da stopijo v nove zveze.

In tako se je nemško oko milo ozrlo po Italijanih, edinem narodu entente, kateremu se ni zdelo brezčasno, sklepati prijateljstvo z Nemčijo, s katero se je boril skoro štiri leta. Italijani so prijazni migljaj razumeli in so hitro izračunali, da jim zveza z Nemčijo ne more škodovati. Tudi oni so potrebni opore proti Jugoslovanom, kajti ententa in Wilson so zelo hladni do Italije in ne kažejo volje, da bi ugodili vsem italijanskim zahtevam. Italijo skrbi tudi bodočnost Trsta. Če bo ta luka odrezana od nemškega severa po jugoslovanskem ozemlju, je tržaška trgovina uničena; samo zveza z Nemčijo more Trstu vsaj deloma ohraniti njegov dosedanj pomen. Zato so začeli v svojih listih dokazovati, da Beljak mora pripasti k Nemški Avstriji.

Iz tega je razvidno, kako daljnosežne posledice ima za nas in za prihodnje gospodarstvo srednjeevropskih držav primorsko vprašanje. Eno nasilje izziva drugo; če odtrgajo od matere zemlje primorske Slovence, morajo od nje odtrgati tudi koroške. Važnost primorskega vprašanja je torej na dlani.

## Sestava vlade v Bosni.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Sarajevo, 4. februarja. Za poverjenika za socialno skrbstvo je imenovan Markić, ker socialisti niso hoteli vstopiti v vlado.

»Obzor« vprašuje, zakaj se v Bosni in Hercegovini uvaja to poverjenišvo, medtem, ko se je v banovini odpravilo.

## Amerika na čelu koalicije.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zeneva, 4. februarja. Pariški »Republicain« izjavlja, da se je na mirovnem posvetu nekaj spremenilo. Francija je zgu-

bila prvenstvo, sedaj je Amerika na čelu koalicije. Doslej so se odločila tri važna vprašanja.

## Carigrad sedež zveze narodov.

Zeneva, 3. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Vprašanje, ali bode Carigrad uradni sedež zveze narodov, je tik pred svojo rešitvijo. Tam bi imela svoje sedeže tudi poveljništva onih čet, ki jih

bodo odposlale države, pripadajoče zvezi narodov, da se po Wilsonovem naziranju ustvari branik miru, ki bo tudi po splošni demobilizaciji še nujno potreben.

## Zahteve sovjetske vlade.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Curih, 4. februarja. »Züricher Post« objavlja brzojavko iz Londona, da je ruska sovjetska vlada poslala na mirovni posvet vprašanje, če so zavezniki pripravljeni, da

odpokličejo svoje čete iz Rusije, odpravijo blokado in da pretrasejo program sovjetske vlade.

## Koroški Slovenci za združenje jugoslovanov.

Deželni vladi v Ljubljani je došla dne 4. februarja t. l. nastopna brzojavka:

Koroški slovenski delavci, kmetje in ženstvo, zbrani v poldrugi tisoč broječi množici na jugoslovanski manifestaciji v Črni, največjem rudniškem okraju svinca v celi Evropi, na Svečnico, dne 2. februarja leta 1919, dajemo izraza našim srčnim čutilom v uri, ko mirovna konferenca v Parizu odločuje o usodi jugoslovanskega, po Nemcih in Italijanih zasedenega ozemlja. Mi izjavljamo, da so ta po Jugoslovanih obljubena ozemlja jugoslovanska last in vsled tega neločljiv del samostojne in neodvisne države Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Protestiramo najodločneje proti zasledbi tega ozemlja po Italijanih in nemških četah in nasilnemu in protizakonitemu postopanju njih oblasti v teh zasedenih krajih slovenske zemlje. Zahtevamo, da se vse po Nemcih in Italijanih zasedeno ozemlje, to je zlasti naše Primorje in slovenski del Koroške ter Štajerske, združijo v smislu točke 9. Wilsonovih načel o samoodločbi narodov v eno edinstveno, neodvisno in nedeljivo državo SHS ter se s tem ustvari predpogoj za naš kulturni razvitek in boljšo bodočnost naših potomcev. Izjavljamo končno, da ne pripoznamo nobene druge ureditve državnega položaja tega ozemlja ter smo odločno pripravljeni, da se do zadnjega z orožjem v roki borimo za uresničenje teh ciljev.

V imenu manifestantov:

Narodni svet v Prevaljah.

Oset, predsednik.

## Vsa Jugoslavija proti Italijanom.

Dubrovnik, 2. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Na poziv jugoslovanskega akademskega kluba je bila danes proti italijanskemu imperializmu veličastna skupščina, katere ni mogel preprečiti niti silen dež in slabo vreme. Meščanstvo se je zbralo v starem knežjem dvoru. Djaki in omladina je prišla z zastavami na skupščino. Otvoril jo je pravnik Hope in poudarjal ta usodni čas, ko se posvetujejo ljudje o bodočnosti človeštva. Predlagal je za predsednika skupščine načelnika in narodnega zastopnika dr. Melka Čingrijo. Ta je sprejel predsedništvo. Sodnik Drašković je med drugim pozval narod, naj pristopi dobrovoljskim legijam, ako bo treba. Bosanski zastopnik dr. Živko Nježić je slavil spoj treh plemen v edinstveni jugoslovanski narod. Duhovnik Bojanić je sporočil pozdrav ujetih Jugoslovanov v Italiji. Pomorski kapitan Moderčin je govoril o jugoslovanskem morju in pomorščakih. Abs. pravnik Piper je naglašal solidarnost dubrovniških akademikov. Dr. Melko Čingrija je prebral na Wilsona naslovljeno brzojavko, ki jo je zbrano meščanstvo sprejelo vzklikoma. Navzlic silnemu dežju so šli zborovalci po mestu, noseč napise proti imperializmu. Naposled so se ustavili pod državno jugoslovansko zastavo, prepevali bojne pesmi in navdušeno vzklikali kralju Petru, regentu Aleksandru in celokupnosti Jugoslavije. Pred kipom svobode so peli narodne himne in se razšli.

Zagreb, 3. (Lj. k. u.) Iz vseh krajev Jugoslavije prihajajo poročila o protestnih skupščinah, ki so se vršile v nedeljo proti italijanskim nasilnostim in italijanskemu

imperializmu. Na večini skupščin so govorniki poudarjali, da bi bil mir s pogoji, kakor jih hoče Italija, za Jugoslovane nesprejemljiv.

Dne 2. t. m. so se vršili protestni shodi proti Italijanom še v naslednjih mestih: V Zagrebu, sklicala ga je akademična mladina; v Beogradu, kjer so govorniki zastopniki Hrvatov, Srbov in Slovencev in v Splitu v gledališču, ki je komaj obsegalo vse zborovalce. Na vseh shodih so sprejeli protestne resolucije.

## Jugoslovani na Ogrskem.

Budimpešta, 3. februarja. (Lj. k. u. — Ogrski kor. urad). Poročevalec »Pester Lloyd« javlja iz Peča, da je dne 28. januarja jugoslovanski veliki župan prišel v poslopje velikožupanskega urada in na magistrat in pozval oba ogrska vladna komisarja, naj ostavita svoji mesti in mu izročita svoje posle. Ko sta se temu protivila, je vzlic ugovoru prevzel posle.

## Zveza narodov.

London, 3. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Reuterjevega urada poroča »Daily Mail« iz Pariza: Glasom poročil so ameriški in angleški delegati v petkovi predhodni konferenci za zvezo narodov sklenili več važnih dogovorov. Prvi dogovor se tiče baje odprave podmornic kot vojnega orožja.

Zeneva, 3. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: V zaščito pravic neutralnih držav, pripadajočih zvezi narodov, je odposlalo večje število uglednih švicarskih državljanov po prejemanju švicarskem predsedniku Calondru podpisani programa Leonu Bourgeoisu.

## Revolucionarno gibanje v Franciji.

Berlin, 3. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poroča »Abend« da se po pariških vesteh v južni Francoski vedno bolj širi delovanje delavskih in vojaških svetov. V Marziji in Lyonu so bile velike manifestacije za ustanovitev revolucionarnih naprav.

## Spor med Mažari in Rumuni.

Budimpešta, 3. februarja. (Lj. k. u.) Ogrski tisk. urad poroča iz Kološvara: Izstradovanje sedmograških železničarjev se je pričelo. Prvega januarja niso prejeli nikakih plač. Rumunski gubernijski svet je odklonil vsako izplačevanje plač, stanovanjskih in drugih pristojbin za toliko časa, dokler ne bo vsak pasamezni železničar podpisal izjavo, da prostovoljno priznava rumunsko gospodstvo. Železničarji opravljajo službo v polni mери, da bi se jih ne moglo označiti kot kršilce miru. V poročilu na železniško ravnateljstvo so prosili ogrsko vlado za pomoč.

## Spartakovci.

Bremen, 3. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Ker so se v Berlinu no-

coj uvedla posredovanja, Gerstenbergova divizija še ni vkorakala v Bremen, kakor je to nameravala danes dopoldne. V velikih podjetjih počiva delo. Prebivalstvo je razburjeno.

Berlin, 3. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Danes so se pred dvema kazenskima zbornicama pričele prve razprave proti udeležnikom špartakovskih izgrediv. Odrejene so bile obširne varnostne odredbe, da bi se lahko razprave nemoteno vršile. Popoldne je bila izrečena prva obsodba. Dijak prava Henrik Appel je bil obsojen na leto dni ječe in sicer radi vstaje in kršenja javnega miru.

## Zborovanje avstro-ogrske banke.

Dunaj, 3. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Pod predsedstvom viceguvernerja pl. Gruberja je bilo danes 38. letno zborovanje Avstro-ogrske banke. Prisostvovali so mu tudi vladni komisari narodnih držav, in sicer državni tajnik dr. Ludovik Beck za Ogrsko, sekcijski načelnik dr. Valiček za Čehoslovaško republiko, Anton Lukaszewycz za Ukrajinsko republiko in pl. Löwenstein za poljsko likvidacijsko komisijo. Generalni tajnik pl. Rapp je prečital poročilo generalnega sveta o poslovanju banke v letu 1918. Govoril je o gospodarskih razmerah industrije in trgovine in navajal kot vzrok žalostnih razmer razpad monarhije. Nato je povzel besedo v imenu čehoslovaških akcionarjev dvorni in sodni advokat dr. Polesovsky. Pričel je svoj govor v češkem jeziku, proti čemur so nemški akcionarji protestirali. Nastal je buren hrup. Naposled je prečital v nemškem jeziku memorandum čehoslovaške republike, ki protestira proti izredni pomnožitvi prometa z bankovci in proti lombardiranju vojnih posojil. Poleg drugih je govoril tudi dr. Stolper, ki je skušal zvaljati krivdo žalostnih razmer avstro-ogrske banke od Nemcev na druge narodnosti z utemeljevanjem, da so tudi druge narodnosti za časa vojne glasovale za vojna posojila.

## Monarhija poražena

Lizbona, 3. februarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Rojalisti so se umaknili iz Estarreja. Nameravajo napasti Oporto. Poraz rojalistov je zelo hud.

## Crnogorski princ v Rimu.

Rim, 4. februarja. »Agenzia Stefania« javlja, da je v Rim došel bivši crnogorski princ Pavel. »Tribuna« poroča, da je princ odpotoval v vilo Savojo, kjer bo gost kralja.

## Iz pokrajine.

kr Dr. Zlatko Tkalcich umrl. Dne 30. januarja je umrl v Zagrebu očesni zdravnik dr. Zlatko Tkalcich v 42. letu svoje starosti. Umrl je naglo v krogu svoje rodbine, kjer je bil na dopustu, da se ozdravi svoje me-

lanholične potišenosti, ki je bila posledica vojne. Tkalcich je bil dober, mehka slovanska duša, ki so ga bolele vse krivice, ki so jih morali pretrpeti Slovani v ti vojni. On je poznal celi slovanski svet, ki ga je prepotoval. Tudi v balkanski vojni je izvrševal svoj zdravniški poklic v Srbiji in Bolgariji. Bil je od rane mladosti pristaš narodnega edinstva, in ko je videl uresničen ideal SHS, je od veselja kar sijal. Z njim nismo izgubili samo dobrega zdravnika, ampak tudi dobrega prijatelja in narodnjaka.

kr Žigosanje je končano, nekateri listi pa se norčujejo: Videli smo bankovce, ki so žigosani v »Ujvideku« (Novi Sad). Dobi se bankovec z: »Zahvalno prejeti.« Drugi: »Odposlali dne . . .«, ali: »Srbsko pevsko društvo . . .«, Wienerwäscherei, Wien, VII.« Tudi so žigosani z naslovi raznih tvrdk.

kr Iz Domžal nam pišejo: Iz Domžal je poslalo več tirolskih družin svoje sinove k nemški armadi, da se bojujejo zoper nas. Ali bomo mirno trpeli v državi take pojave?

kr Pozor na špijone! Prejeli smo: V zadnjem času se opaža, da prija razne nemške ženske iz severnih krajev Gorenjske ter obiskujejo kraje, kjer so naše posadke, gotovo z namenom, da kaj izšpionirajo. Dobro bi bilo uvesti severno od Radovljice polno kontrolo. Opozarjamo potujoče občinstvo, da naj vestno posluša razgovore potnikov in naj vsako sumljivo stvar takoj naznani prvi kolodvorski straži. Poklicane oblasti pa opozarjamo, da se pobrigajo v tej zadevi in napravijo red. — Slovenske časopise prosimo za ponatis teh vrstic!

kr Vlak srbskega Rdečega križa. V Buchsu na tirolski meji je sanitetni vlak srbskega Rdečega križa, ki želi priti v Maribor. Nemška Avstrija je pripravljena, dovoliti prevoz, ako se ji pošlje pet vagonov premoža v Špilje. Ta premog je vlada dovolila.

kr Oblasti. »Jutarnji list« poroča: V gruzko pristanišče je prišel krcat francoski parnik blaga, namenjeno za ondojne kraje. Čakal je en dan, čakal dva dni, da pride od vlade dovoljenje, kdaj in kam naj izkrci. Zaman je čakal poveljnik. Odredba ni prišla. Poveljnik je bil uverjen, da Bosna in Dalmacija ne rabita živeža in je — odplaval.

kr Vlak za redne smrtnike. »Jutarnji list« piše: 32 ur čaka človek v Gradiški na vlak. Slednjič pride signal, da vlak prihaja. Ves blažen se pripravi ubogi človek, ko je prišel čas njegovega potovanja. Zaman! Pride sprevodnik in pomiri našega človeka: »Ta vlak ni za navadne smrtnike, to je posebni vlak za redne smrtnike, ki uživajo visoko milost oblasti.

## Iz Ljubljane.

1 Stanovanjska beda ni več samo beda, ampak še večja zmeda. Kdor je bil prej tako srečen, da si je moral iskati stanovanje v Ljubljani, je imel med drugimi to prednost, da je, ko je našel z Diogenovo svetilko sebi primerno ali neprimerno luk-

njo, skenil s hišnim gospodarjem pogodbo ter mu poleg denarja prinesel tudi vrečo živeža in s tem je bila stvar končana. — Danes pa imamo — hvala Bogu — vladno odredbo za stanovanja. To se pravi, danes n e ve ne gospodar, ne najemnik, ne uradnik, kdo oddaja stanovanje. Gospodar dostikrat ne ve, če je kako stanovanje v njegovi hiši sploh prazno. In če je prazno in pride ubogi najemnik prosit zanj, dobi odgovor: »Pojdite na magistrat!« Tu mu pravijo: »Pojdite k stanovanjskemu sosvetu.« Tam ga pošljejo nazaj na magistrat. In ko je tako hodil tri dni od ljubljanskega Poncija do deželnega Pilata, izve, da je medtem stanovanje že zasedeno. Nič ne de, da si že tri mesece čakal luknjo. Hočeš se pritožiti — rajši n estori tega, ker ni inštanca, ki bi bila kompetentna, sprejeti tvojo pritožbo, kvečjemu da te kak svetnik ali sosvetnik vrže skozi vrata. V Ljubljani vstajajo žarki nove umetnosti, ki bo brez dvoma imela največ častilcev, umetnost, kako najbolj potihem in najbolj skrivaj prideš do stanovanja — vse to na podlagi nove plemenite odredbe v obrambo tistih, ki iščejo stanovanj brez vreč živeža in brez protekcije.

1 Zaloge živil. Po Ljubljani se zadnje dni veliko govori, da so ob priliki, ko so komisije iskale skrite zaloge živil, našli v jubilejni ubožnici živil v vrednosti za pol milijona kron. Navajajo se tudi imena raznih oseb, katerih last so baje ta živila. Dobro bi bilo, da bi merodajna oblast to zadevo v javnosti pojasnila.

1 Nesreča. Danes dopoldne so se splasili na Dunajski cesti pred Tönniesom vojaški konji. Voznik, nek Srb, je padel z voza in si zlomil nogo. Ponesrečenega Srba so z avtomobilom reševalne postaje prepeljali v garnizijsko bolnico.

## Politična kronika.

p Zastopstvo Jugoslovanov na Dunaju. Deželna vlada za Slovenijo je odposlala danes nastopno brzojavko ministru Pribečeviću v Belgrad: Dosedanja konzularna agentura na Dunaju je imela in ima še sedaj veliko posla z repatriacijo naših ljudi in z likvidacijo. Ko je prenehalo Narodno veče je demisioniral vodja agenture dr. DeFranceschi. Dosedaj ni nikdo imenovan naslednikom. Vlada v Zagrebu hoče, da se uradi agentura zapro, kar bi bila velika škoda. Prosimo, naj se takoj imenuje nov vodja agenture ne s politično misijo, marveč samo v zaščito naših ljudi, za repatriacijo vojakov in civilistov, za intervencijo v gospodarskih stvareh ter v zaščito in vodstvo likvidacijske akcije, analogno kakor imajo Čehi gospoda Tusarja, ki je Češki rešil milijone, dočim mi izgublamo rad ipasivnosti. Naj se odredi, da posluje agentura dalje, dokler ne ukrene novi šef kaj drugega. — Deželna vlada za Slovenijo. Dr. Brejc s. r.

p »Slovenske pajacade« imenuje hrabra »Freie Stimmen« lep dopis pariškega »Tempsa« o nas Slovencih, »katerega so spisali Kranjci«. Seveda, tako pravi »štimca«, a spisal ga je v resnici Francoz, ki Nemcem nevšečno pravi, da se že v Belinku pozna odločno slovensko pleme, in

opisuje navdušeno svoje pot čez Podratico v Ljubljano. Izrekel je Francoz tudi besedo: »Slovani, gospodarji sedanosti.« In vse skupaj temu listu ni po volji. Izmisli si kar na kratko: Kranjci so spisali in poslali v »Times«. Nemci bodo že spoznali svoje lastne pajacade, a — prepoznal

p Shod seljačke stranke. Zagreb, 3. februarja. (Lj. k. u.) Danes je bila tukaj skupščina Radičeve (Seljačke) stranke. Na skupščini so govorili bivši poslanci Radić Horvat, Jalžabetić in drugi, ki so vsi več ali manj pozivljali na boj proti sedanjim vladi in sedanjim državnim oblikam ter zahtevali posebno hrvatsko republiko, ki bi se eventuelno pozneje pridružila jugoslovanski federativni republiki. Po shodu je bil demonstrativen spreved po mestu. Mir in red se nista kalila.

p Mažari in Medmureci. »Medjimurske novine« odgovarjajo na neko mažarsko trditve, da so bili Medmureci zadovoljni z Mažari, tako-le: »Medmurec je bil zadovoljen kot oni konj, ki zaprežen samo vleče in ne more reči, da mu je težko. Če bi pa kaj razmišljal, bi ga udaril voznik — ne z bičem — ampak z bičevnikom. Pravijo, da hoče ostati Medmurec še dalje Medmurec. To vemo, Medmurec ostane Medmurec tako dolgo, dokler bo tekla tu Mura in Drava in še dalje. Toda on ne bo več Medmurec-Mažar, ampak Medmurec-Hrvat.« — Dober odgovor. Mažari vpošabljajo podobne metode kot Nemci glede Koroske. Pa bo spodletelo vsem.

p Orlando potr. Berlin, 3. febr. (Lj. k. u.) Dun. kor. ur. poroča: Glasom vesti »Achtuhr-Abendblatt-a«, so našle te zahteve Italije po nemški južni Tirolski na zelo odločen odpor pri Wilsonu in Angleški. Orlando se je od zadnjega razgovora s predsednikom Wilsonom vrnil zelo potr.

p Italijanski vojni stroški. Rim, 3. februarja. (Lj. k. u. — Brezlično.) Vojni stroški Italije od začetka vojne do konca novembra 1918. znašajo: Vojna 39.090 milijonov, mornarica 2762 milijonov in vzdrževalnina 6631 milijonov, skupaj 48.483 milijonov lir.

p Smrt bavarske kraljice. (Lj. k. u. r. 3. febr.) Dun. kor. urad poroča: Bivša bavarska kraljica Marija Terezija je 3. t. m. zvečer umrla na gradu Wildenwart.

p Položaj v Steyru, kjer so se vršili zadnji čas veliki izgredi in plenitve, se je sedaj umiril. Na pobudo delavskega in vojaškega sveta so se sešli na skupno posvetovanje zastopniki oblasti in svetov in so sklenili, da se izvoli skupni odbor za preskrbo živil najrevnejšim slojem. V odbor so izvolili po dva zastopnika kmetov, delavcev in vojakov.

p Bankerot v Nemčiji. (Lj. k. u.) Kakor poročajo listi, se je znani bavarski velečak na narodno gospodarskem polju, Potthoff, v javni seji o gospodarskem položaju Nemčije izrazil tako-le: Ako ne začnemo takoj in splošno delati, utegnemo šez noč imeti državni bankerot. Imamo že nad 200 milijard dolgov. Denarja nimamo več, — marveč le še papir.

## Zena.

ž Dr. Krek kot kavalir. »Večerni list« graja dne 31. januarja tiste »gospode«, ki napravijo v tramvaju pač prostor »damam«, ne pa priprosti ženski. Dr. Krek je bil drugačen. Peljal se je v natlačenem avtomobilu iz Ljubljane v Krašnje. Na Jezici je med drugimi vstopila tudi približno 14 letna kmetška deklica. Dr. Krek ji je takoj odstopil svoj prostor. Deklica se je branila sesti. A dr. Krek jo je pomiril: »Punca, le sedi in Boga hvali, da si ženska.

ž Pomladna ženska moda. Stare emancipiranke morejo z zadoščenjem ugotoviti, da je končno v modi le »prišlo na njihovo«. Dosti črnila in dosti besed so porabile v boju proti stezniku, proti vlečki, proti predolgim krilom sploh. Sedaj je črta čez pas komaj še markirana ali pa niti to ne, krilo pa sega komaj do srede meč. S higijeničnega in praktičnega stališča naravnost idealna obleka! Jope v obliki vreče v estetičnem oziru pač ne zadovoljujejo vselej, pa človek ima ob zavesti, kako prijetno svobodno se more v njej kretati ženska, vseeno prijetno zadoščenje. Za bodočo pomlad kaže dunajska moda prav prikupne, brhke fasone: Dolga jopa z nadplečnikom ali kimono, ozko krilo v obliki plašča, ovrtnik visok ali pa tudi globoko izrezan. Poleg tega se vidijo tudi poldolge jope v obliki vreče, na rokavih in ob roboh okrašene s široko vezeno. Vezene so sploh zelo moderne in jih najdemo skoraj na vsaki obleki.

ž Da se bodo mogli mladi ljudje ženiti... Te dni je na nekem volilnem shodu na Dunaju govornica razpravljala o temi: Kako naj se omogoči mladim ljudem, da se bodo mogli ženiti. Izvajala je, kako se mora mlad človek, ki je dovršil šole, po »predpisih« potiskati po pisarnah in službah kot praktikant z adjutantom, s katerim si more kupiti par ovrtnic in plačati brivca, nato pa se počasi kakor hrom ripsati od stopnje do stopnje, od razreda do razreda. Predno dospje v 9. činovni razred, kjer se še-le začne plača, s katero se da za silo vzdrževati družina, je mož blizu štiridesetih let. Za zakon je tedaj že prestar, za odpoved življenju premlad. Izkaženo življenje. Spaj se večina preje poroči — z zavezanimi očmi se vržejo v reko življenja. Bo že kako, sploh pa naj bo, kakor hoče — živeti hoče, kakor je bilo človeku namenjeno že ob stvarjenju. Pa se oženi. In sedaj se začne: Že drugi teden po poroki ostaneta mlada zakonca brez denarja, treba je k sorodnikom, dobrim prijateljem prositi na posodo; topot in še nekajkratov se lahko opravi med smehom in šalo: mlad zakonski par je kakor jutranje sonce ob katerega žarkih bi se vsak rad malo ogrel. No, kmalu pa postanejo ljudje hladni, malobesedni, zapeti, nočejo več razumeti namigovanj, treba je povedati jasno, ponižati se, prosjati. Kmalu tudi to več ne pomaga, treba je iskati novih porokov, novih »prijateljev«, da pomagajo iz vedne denarne stiske. Dolgovi — marsikdo se že oženi na dolg — se množe in se zde kakor stoglava zver, ki je ni mogoče ubiti: če ji odsečeš eno glavo,

jo, ji zrastejo dve drugi. Tako potekajo ljudem najlepša leta v ponižanju in neprestani gonji za najpotrebnejšimi sredstvi. Kaj čuda, če se v takih razmerah omeheča in prelevi tudi najtrši značaj, najidealnejši človek, kaj čuda, če je v družinah več prepir in nezadovoljnost. Mož se srdi na ženo, češ ti si kriva vsega mojega gorja; a žena se srdi na moža, ki ji ne more dati vsaj nekoliko prijetnosti in lepote v vsakdanjem življenju. Ko pride končno uradnik — če doživi — na »zeleno vejo« t. j. v 7. ali 6. činovni razred, je »dni lepših polovica že minula« davno, njemu in ženi. Te razmere se morajo izpremeniti. Mlade moči, ki v resnici opravljajo vse delo, došim starejši predpostavljeni vrše svojo službo malone samo navidezno, komaj da lastnoročno podpisujejo spise — mladi ljudje naj se plačajo tako, da bodo mogli brez skrbi zasnovati lastno ognjišče in se veseliti življenja. Naj se določi povprečna, za vse enaka plača ali kakorkoli že, samo življenju naj se da pravica! — Govornici so poslušalke viharno pritjevale.

ž Ženska in vojna. Splošno velja mnenje, da so ženske miroljubnejše nego moški in da bi bilo manj vojn, ako bi imele ženske kaj govoriti v politiki. Na tem je vsekakor dosti resnice, saj ženska za divji boj z orožjem ni ustvarjena, marveč za tiho, mirno delo, ne za osvajanje dežela in gospodovanje nad narodi, marveč za osvajanje src, za negovanje doma in svojih dragih, ne za ubijanja, marveč za ohrano in negovanje življenja. Kljub temu nam pa davna in najnovejša zgodovina priča, da je v ženi čut solidarnosti z moškimi ali recimo: domovinska ljubezen je vedno premagala njeno prirojeno miroljubnost, kakor hitro je mož pograbil za orožje. Grkinje, Rimljanke, Germanke kot celota svojih mož ne le niso ovirale in zadrževale v vojni, marveč jih še podžigale in jim v kritičnih trenutkih priskočile na pomoč kakor so vedele in znale. O naših Srbkinjah vemo, s kako junaškim samozatajevanjem so od nekdanj doprinasale domovini za vojno najtežjo žrtev: svoje sinove. Niti solza tega najlastnejšega tributa ženske nature, si niso dovoljevale ob izgubi ali ob ranah svojih dragih, češ, da bi bile solze v tem slučaju sramotne. In kaj smo doživeli v svetovni vojni? Ženstvo vseh vojujočih se narodov je zvesto in trdno stalo za skupno stvarjo domovine in držalo notranjo fronto ob najtežavnejših razmerah in ob naporu vseh sil. To jim je pridobilo javno priznanje vseh vodilnih državnikov in — volilno pravico. Res se je meseca aprila 1915. vršil v Haagu kongres svetovne zveze družtev za ženske politične pravice, na katerem je 1500 žena manifestiralo za mirovno misel; vendar se je ta kongres vršil na pobudo nevtralnega ženstva in zastopnice iz vojujočih se držav, ki so se udeležile kongresa, nikakor niso mogle reči, da zastopajo večino ženstva svojega naroda. Nasprotno, ta večina jih je javno zavrnila (n. pr. Nemke in Francozinje). Hrvatice in Slovenke se seveda nismo navduševale za vojno, posebno kadar se je švabom dobro godilo... Toda tu so bili politični in ne miroljubni razlogi. S tem pa seveda nikakor ni rešeno, da bi pacifistični misel med

Širite »Večerni list«

ženstvom sploh ne imela pristašinj; nasprotno — ima jih vnetih in prepričanih, a v vojni je večina vedno za celoto naroda. Vsekakor pacifistične misli v sedanji vojni ni zastopalo v prvi vrsti ženstvo kot tako, marveč poglavar katoliške Cerkve, rimski papež in pa socialna demokracija, torej moški. Potemtakem je za svetovni mir brez pomena, ako ženske dobe vpliv na politiko ali ne? To bi bil pa zopet jako zmoten sklep. Ako gre mati za sinom, ako gre žena za možem, ko ga vidi v nevarnosti in nesreči, tudi v vojo ali ogenj, s tem še ni rečeno, da bi mu bila v to nevarnost svetovala ali mu samo pritrdila. V nesreči ga noče pustiti na cedilu, a ves čas misli in dela načrte, kako ga bo prihodnje odvrgla od enakega ali podobnega koraka. Nobenega dvoma ne more biti, da žena nikoli ne bo našla zmisla za imperialistično politiko, ker je le-ta njeni naravi tuja, in je zato nikdar ne bo podpirala. Že s to pasivno rezistenco bo veliko doseženo. A politično izšolano ženstvo bo šlo pa nedvomno še dlje in bo naravnost in odločno zastopalo mirovno misel.

## Po svetu.

s Največja imena v svetovni vojni. Neki danski list je razpisal natečaj za 20 najznamenitejših imen svetovne vojne, ki imajo največ nade, da jim bo v zgodovini ohranjen trajen spomin. Seznamki, ki so jih poslali razni udeleženci, so bili pa tako različni, da komisija ni mogla priti do jasnega pregleda. Zato je sama sestavila seznam dvajsetih največjih imen, da bi z njim primerjala druge sezname. V seznamu je sprejela naslednja imena: Cesar Viljem, Hindenburg, Ludendorff, Tirpitz, Bethmann-Hollweg, princ Maks, Lloyd George, Grey, Kitchener, Haig, Clemenceau, Joffre, Foch, car Nikolaj, Kerenski, Lenin, Venizelos, Enver-paša, Wilson. Med vsemi stotinami seznamov so bili le štirje, ki so se s tem seznamom precej strinjali, popolnoma strinjal pa se ni nobeden. Pač pa so bila v vseh seznamih naslednja imena: Cesar Viljem, Wilson, Hindenburg, Ludendorff, Clemenceau, Joffre in Foch. Med pesniki vojnega časa je imel d'Annunzio največ pristašev. Nekateri so med nesmrtniki navedli tudi avtomobilskega lovkarja in mirovnega diletanta Forda, drugi pa celo Ellen Key. V enem seznamu je bilo med drugimi slavnimi imeni tudi ime: »Dicke Berta«. Dotičnik se ni nič ugotovilo. Vsekakor je bila »debelá Berta« pomembnejša nego različni Hötendorfi in nadvojvodi Jožefi, generali Dankli in podobni avstrijski vojni ženi.

s Razdrta kupčija z umetninami. Na Dunaju so prišli na sled trgovcu s starinami Mihaelu Steißlu, da je kupil od benediktinskega ženskega samostana Nonnberg v Solnogradu razne umetnine, vredne približno 1 milijon kron, za ceno 220 tisoč kron. Del teh umetnin je že prodal dalje za 270.000 K in zaslužil najmanj 180.000 K. Po veljavni zakonih je bil pa nakup oziroma prodaja samostanskih umetnin nepostavna in je državni urad za spomenike takoj ukrenil potrebno, da si je zagotovil vse predmete in jih zaplenil.

Proti Steißlu so uvedli kazensko preiskavo. Med umetninami so dragoceni predmeti iz slonovine, slike, srebrnina, ure, paramenti, gobelini, pohištvo, majolike, steklena in porcelanasta posoda, čipke itd.

s Šest milijonov ljudi je pobrala španska bolezen, ki je začela prvo na Špankem in ima tudi od tega svoje ime. Petkrat toliko žrtev tedaj, kot svetovna vojna. Seveda po tem računu: V štirih in pol leta vojne je pobrala vojna dvajset milijonov ljudi, a španska bolezen bi jih bila pobrala v tem času 100 milijonov. Ponekod so bile žrtve strašne. V mestu Onatorio v Ameriki je umrlo 108 zdravnikov in 5000 ljudi. V Barceloni so bili dnevi, ko so pokopali do 1200 ljudi.

s Čuden konec. Neki župnik je imel navado, da je končal pridigo, kadar je ura na zvoniku odbila zadnji udarec, pa naj je bila končana ali ne, z besedami: »K temu naj nam pripomore Bog!« Nekega dne je pridigal o Hamanu in njegovi zavratičnosti in dejal: »Ali kakšno je bilo plačilo za Hamanove hudobije? Vislice!« V tem je odbila ura na stolpu. »K temu naj nam pripomore Bog!« je završil župnik pridigo kot navadno.

s Gothov almanah, ki izhaja že 150 let, izdajateljcem oziroma sestavljalcem pač še nikdar ni delal toliko preglavic kakor letos. Saj skoro noben evropski vladar ni ostal na svojem mestu. Besedici »bivši« in »nekdanji« se še nikdar nista tako pogosto vrstili za imeni kakor toplot. N. pr.: Viljem II. Hohenzollernski, bivši nemški cesar in kralj Prusije, Karel I. Habsburško-Lotarinški, bivši cesar avstrijski in apostolski kralj ogrski, Viljem, bivši kralj vrttembergski itd. Velika vrzel zija v podatkih o diplomatskih razmerah in položaju armad posameznih narodov. Še malo in sloviti Gothov almanah bo dovršil svojo nalogo na tem nevaleznem svetu.

s Francoske cene. Tudi na Francoskem ni blago tako zelo poceni. Kilogram riža stane 2 franka, koko (bicikel) 400 frankov, klobuk 25 frankov, čevlji 75 frankov, moška obleka 275 frankov, suknja 150 frankov, bluza 80 frankov, ura 100 frankov, oprava za spalnico 1500 frankov, itd. Če se ti franki spremenijo v krene, vidimo, da je vendarle drago, a gotovo je, da je vsega v izobilju in ni kak »vojni nadomestek«, ampak pristno blago.

s Grozen zločin. Jovo Spahić je bil v Ameriki in je stopil v srbsko armado kot prostovoljec. Njegov brat Simo, ki je bil ujet v Rusiji, je tudi stopil v srbsko vojsko. Zdaj sta se našla oba doma kot srbska vojaka. Izvedela sta, da se njihov konj nahaja pri Stefanu Jeriniću iz Prenja. Tam so konja našli, a gospodar je šel v Čopljino, kamor sta mu šla nasproti. Naenkrat pa je začelo streljati iz zasede. Jovo je padel mrtev na tla. Razbojnik pa so Sima zvezali in ga mučili šest ur, dokler niso prišli orožniki. V okraju je proglašen preki sod.

s Ukradene gosli. Virtuozu profesorju Hubermanu so ukradene gosli, s katerimi je obhajal mnoge triume. Odnešene so mu bile iz njegove sobe v hotelu »Im-

perial« na Dunaju s škatljo vred. Gosli so bile vredne več stotisoč kron. Dan pred tatvino je prišel v hotel »Imperial« mlad častnik, oblečen v kožuhasto ulanko, in vprašal po profesorju Hubermanu. Ta je bil doma, pa se je ravno preoblačil in ker se mu je zelo mudilo, je vprašal, če je kak nujna zadeva. Ker pa je oficir zanihal, je dejal virtuoz, naj pride enkrat pozneje, nakar je oficir z globokim poklonom odšel. Na dan tatvine so videli istega oficirja, kako je po cele ure postopal po hotelu in se sukal posebno okrog Hubermannove sobe. Ko ga je sobarica vprašala, kaj hoče, je dejal, da želi govoriti s Hubermanom, a tega ni bilo doma. Neki tujec je celo dal pojasnilo, da bo prišel Hubermann čez deset minut. Po tem obnašanju se je zdelo sobarici, da mora biti ta človek dobro znan z virtuozom in se ni prav nič čudila, ko ga je videla, da je prišel s Hubermannovo škatljo za gosli po stopnicah in odšel. Ko pa se je hotel virtuoz zvečer vaditi na gosli, je videl, da so izginile. Kdor bi jih našel, dobi 10.000 K nagrade. Morda je tat izvedel šele iz časopisa, koliko so gosli vredne. Najbolje, da jih sam prinese nazaj.

s Zvit lisjak. V nekem vrtu v Koppenhagen, ki pripada blaznici, je sedel eden gojencev tega zavoda in se delal, kot da lovi ribe. S trinkom, na katerem je bil črv, je nihal nad grmom velikega tulipana. Eden mimoidočih je pomislil: »Ubog! no-rec, res, človeku se mora smiliti.« Nato reče glasno: »Kaj delate?« — »Lovim ribe,« je dejal ta. »Tako. Le koliko časa mislite biti tu?« — »Cel dan.« — »Čustel! Pojdite raje na čašo kave,« ga je povabil dobričina s seboj. Ta je res šel. Dobil je kavo in cigaro. »Tedaj, vi ste lovili ribe?« je dejal gospod. »A koliko ste jih vlovili?« No-rec je pilnil oblak dima v zrak in dejal: »Vi ste četrti...«

s Z ljubimcem je umorila moža. V vasi Diankovcu na Hrvatskem se je zgodila tragična drama. Franjo Kemenović je bil ujet v ruskem ujetništvu. Njegova mlada lepa žena Bara pa je začela ljubezensko razmerje z nekim vdovcem Gabrom iz iste vasi. To razmerje je bilo vzrok, da so našli vrnivšega Kemenovića pred kratkim mrtvega in vrženega v potok Križevca. Ubili so ga Bara, Gabro in hlapec, ki so jih zaprli. V okolici je vladalo silno ogročenje nad dejanjem; pokojnika so pokopali ob veliki udeležbi. — Zadnje čase se te vrste umori silno množijo. Kam plevemo?

s Tožba proti Karlu. Trgovska banka v Budimpešti obtožuje bivšega cesarja Karla Habsburga radi 1.000.000 kron, ki jih je baje podpisal za VIII. vojno posojilo. Karel noče izplačati te vsote, a drugi člani družine tudi ne. — Kaj ne, kako lepo? Lep vzgled pravičnosti in državnega reda nam daje. Bogve, če nas ne bo še tožil, ker smo mu vojno izgubili?

s Nečloveška mati. Mestni zdravnik na Dunaju je pri preiskavi umrlega polletnega nezakonskega sina delavke Stanzl do-gnal, da je otrok umrl vsled ran in grdega ravnanja s strani svoje matere. Na hrbtu, na rokah in nogah ter na glavi je imel strahovite rane, medtem ko tudi zlomljeno ro-

ko še ni imel popolnoma zaceljeno. Na stanovanju so dobili še jermene in vrvi, s katerimi je mati svojega otroka zvezala na rokah in nogah in tudi okrvavljeno palico, ki je bila zlomljena od pretepanja. To »lepo« mater so zaprli. Izmed vseh živali je to najgrša žival.

**s Nič denarja.** Stari narodi, ki niso imeli denarja, so uporabljali v ta namen nakit, obleko, hrano itd. Kot denar so rabili pozneje školjke in koralde, ki so radi svojih barv našim pradedom silno ugajale in so jih nizali na vrvice in hranili. V Meklenburgu so rabili kot denar brušene školjke z luknjico v sredi. Ta denar se je imenoval »svinjski«, ker so z njim kupovali svinje. V Novi Gvineji so še do pred kratkim vporabljali kot denar ščetine vepra, ki so jih zvijali v posebno obliko. Na otokih Jap je mlinski kamen najdragocenejši denar, s katerim je mogoče plačati moškemu. A ževrne plačujejo z ribjimi kostmi, nanizanimi na vrvice. Na otoku Samoa in na Hebridih ter na Kongu plačujejo še danes z obleko. V Tibetu, v Kini, na Caplandu in v Abesiniji se plačuje s hrano, kot zdaj pri nas. Na Borneu plačujejo z lobanjami svojih sovražnikov. Ti lahko rečejo kot Nemci med vojno: Mnogo sovražnikov, mnogo časti!

**s Ženitbena navada.** Pri nekem plemenu v Mali Aziji je ta ženitbeni običaj: Vsa dekleta enake starosti pridejo na nek določen kraj. Nato se razdelijo. Če jih je trideset, gre petnajst lepih na eno stran, petnajst grdih pa na drugo stran. Zdaj pozovejo mladeniče, ki se hočejo ženiti, da kupijo najlepšo. Kdor da več, ta dobi najlepšo. Tako gre vrsta od prve do zadnje, dokler niso vse zasnubljene. Za manj lepe pa se darujejo predmeti, denar, lišp, konji, obleko... Kdor dobi eno izmed grdih, dobi te darove, a zdaj ne vodijo družbe mladeničev, ampak sodnik. Bolj ko je deklica grda, več ponudi sodnik, dokler se snubec ne najde. Najgrša dobi največji dar, ki je bil dan za najlepšo deklico. Na ta način se iznebijo vseh.

**s Deca je na pokopališču.** Stanovanji. Ni jih v Ljubljani, ne na Dunaju, ne v Parizu — evo, o Parizu vam pripovedujejo sledečo anekdoto. Ljudje se poslužujejo vsemogočih zvijač, da bi prišli do stanovanja. K nekemu hišnemu gospodarju je prišla žena in ga prosila, naj ji da stanovanje v najem. »Ali imate deco?« je vprašal gospodar. »Imam tri...« je odvrnila, »nahajajo se na pokopališču.« Dal ji je stanovanje za celo leto, podpisala sta pogodbo. Ko je bilo to končano, je dejala žena: »Zdaj grem po deco.« — »Kako, vašo deco? Meni se zdi, da ste rekli, da so na pokopališču?« — »Da,« — je dejala žena. »Poslala sem jih, da se malo izprehodijo.« Nadelala ga je.

**s Politika v šoli.** V neki berlinski šoli, katero je po par mesecih izostanka začel te dni zopet obiskovati sin pokojnega Liebknechta, so učenci soglasno izjavili, da z njim nočejo sedeti v eni sobi. Kljub vsem pomirjevalnim opominom so začeli štrajkati.

**s Družabne lesnike.** Te dni je stala pred dežel. sodiščem na Dunaju tatinska družba petih deklic od 16. do 20. leta, ki

so izvršile po dunajskih trgovinah nešteto tatvin. Pri tatvini so se posluževale stare zvijače: ena ali dve sta motili prodajniško osobe s tem, da sta si dali pokazati različno blago in sta izbirali in izbirali, nazadnje pa nič izbrali, medtem je pa tretja kradla, kar ji je prišlo pod roke. Med taticami so bile tri sestre Spitzer, vse že pokvarjene in deloma predkaznovane. Kolovodja tatinske družbe je bila 16 letna Ivana Spitzer, nenavadno lepo dekle. Na obravnavo je prišla elegantno oblečena in je ves čas jokala in zatrjevala, da je bila zapeljana. Dokazi so pa jasno govorili proti njej ter je bila obsojena na eno leto ječe, njena sestra Pavla na 8 mesecev, ostale na 4 mesece do 1 tedna. Ko se je prečitala razsodba, se je Ivana vrgla na tla, jokala in divjala, da so jo komaj odvedli iz sodne dvorane. Ob odhodu pa ni pozabila na svojega zadnjega izvoljenca med poslušalci, ki je med dunajskimi barabam iznan pod imenom »Fleckerl«. Hotela se je z njim nekaj sporazumeti, kar so ji pa neusmiljeni pazniki preprečili.

**s Za vse ni nikoli prav.** V Nemški Avstriji nameravajo uvesti splošno bolniško zavarovanje za družine brez razlike stanu. To je zdravnike, ki so vsled prevelike konkurence že pred vojno bili pravi kruhoborci in se je njihovo stališče sedaj še poslabšalo, skrajno vznemirilo. Privatna zdravniška praksa se bo, če se zavarovanje izvede, tako zmanjšala, da zdravnik v splošnosti ne bo več zaslužil toliko, da bi se le preživel. Zdravniška zbornica pa tudi zdravniki bolniških blagajn se posvetujejo, kako bi Narodni zbor odvrnili od gornje namere. Zdravniki se za svoj stan v bodočnosti ne nadejajo dobrega. Splošno mnenje je, da se zdravniški poklic v kratkem podpravi.

**s Roza Luksemburgova živi?** »Dresdener Anzeiger« znova poroča, da so Roza Luksemburgovo njeni pristaši še živo rešili in da se bo njeno bivališče v kratkem dognalo.

**s Originalen gost.** Pred nedavnim časom je prišel neki angleški vojak v kavarno »Du Commerce« v Marsili. Naročil je kavo in časopise, pa zopet kavo, pa zopet... Videlo se je, da je to človek, ki ne ve, na kakšen način bi ubil čas. Medtem pa je izvlekel iz žepa kolosalni revolver in ubil — mesto časa — sebe.

**s Prerok.** Ruski pisatelj Merežkovski je že l. 1908. prerokoval v knjigi »Car in revolucija« to rusko in evropsko revolucijo sploh. Dejal je: »Prej ali slej mora priti do hudega boja med Evropo in rusko revolucijo. Bojevala pa se z rusko revolucijo ne bo samo ena država, ampak Evropa kot celina. Danes se ne more sigurno reči, kaj se pripravlja v Rusiji. Ali je sprememba državne oblike? Ali je boj proti vsaki odrejeni državni obliki? Samo eno je gotovo, da se tu odigrava nevarna igra, nevarna ne samo za nas Ruse, ampak tudi za vas, Evropejce. Vi čakate naše revolucije s strahom in napetostjo, a niti vaš strah niti vaše zanimanje ni dovolj veliko, dogodki v Rusiji so bolj strašni, nego si vi mislite. Pri nas je vse v plamenu, to je gotovo; toda ali je mogoče, da bi izgoreli sa-

mi in ne vžgali tudi vas? Kdo ve? — Evropa pozna samo telo, a ne duše ruske revolucije. Duša ruskega naroda vam bode večna tajnost.

**s Kaj je Rusija? Kaj so Rusi?** Merežkovski pravi nam Evropejcem: »Mi smo vam podobni toliko, kolikor je podobna levica desnici. Mi smo vam enaki v obratnem smislu, kot slika v zrcalu. Vaš genij je v umerjenosti, naš v razposajenosti. Vi odjenjate, mi si razbijemo glave. Mi ne gremo, mi bežimo, mi ne bežimo — mi letimo, mi ne letimo — mi se vrtoglavimo. Vi ljubite srednjo pot, mi ljubimo skrajnost. Vi ste trezni mi smo pijani. Vi ste pravični, mi nimamo zakona. Vi razumete odrešiti svojo dušo, mi vedno izgubimo svoje odrešenje. Vi imate državo sedanjosti, mi iščemo državo bodočnosti. Za vas je politika znanost, za nas je religija. Mi negiramo, a smo največji mistiki. Tolstoj in Dostojevski sta bila naša. Toda če nas hočete spoznati, ne živite nas, berite nas. Mi smo vaša nevarnost, vaša rana. Mi vam bomo prinesli muke, a samo za vaše dobro, ker drug drugega potrebujemo, kot potrebuje desnica levico.« — Res, Evropa ni verjela v zagonečnost ruske duše. Danes veruje, a razume ga še vedno ne.

**s Viljem in domač prepriček.** Vse pride na dan. Danes pribečujejo vse potankosti iz življenja onih, ki se jih ni smelo zreti v pravi luči. Neki zobozdravnik pripoveduje: Nemška cesarica je postala moja pacientinja. Prvikrat me je poklicala neko nedeljo popoldne v Berlinu. Ker sem do tedaj zdravil samo cesarja, sem mislil, da me kličejo k njemu. On me je res pričakal v prvi sobi v gala obleki z vsemi odlikovanji. »Oprostite,« je dejal, »da vam pokvarim nedeljo. Cesarica trpi. Zelo se mi muči, a hotel sem vas opozoriti, predno odidem. Želim, da bi ji omogočili, da prisostvuje pri plesu v torek. To je zelo važno.« Peljal me je v žolto sobo z veliko množino zrcal in fotografijami vsepovsodi. Cesarica je prišla v rdeči obleki. Pri srčno mi je podala roko. Bila je zelo izmučena. Bila je res 34 let stara. Videlo se je, da je shušala vsled tega, ker je vzela neko sredstvo, da postane suha. Vedel sem, da cesar ne mara debelih žensk. Ko je prišel njen zdravnik, sem mu naročil, kar je bilo treba. Zdravnik pa je dejal, da cesarica ni dovolj močna za operacije, poleg tega ne prenese več kloroforma. Na zdravnikove besede se je zgrnila služinčad okrog cesarice in jo je nagovarjala za strpljivost. Cesarica pa ni dovolila operacije, samo da ji na drug način olajšajo bolečine. V tem pa je planil cesar bučno v sobo in začel kričati: »Kaj? Jaz sem pokvaril nedeljski mir gospodu samo zato, da morete priti v torek na ples — a vi se odrečete njegovega zdravljenja! Ženska kot ženska!« — Tedaj se je obrnil k meni: »Oprostite, da sem vas nadlegoval brez potrebe.« Nato je odšel ves razljučen. To je bilo prvič, ko sem zaslužil, da »gospodar sveta« ni popolnoma gospodar v svoji hiši. Leto po tem dogodku se je pripeljala cesarica v moj atelje in brez obotavljanja, spominjajoča na dogodek pred letom, je dejala: »Tu si lahko zdravim zobe brez kontrole.« — To je bilo drugič.

Peter Klemen:

## Moja pot.

Zapiski kurirja, ki je hodil prepočasi.

(Dalje.)

Dvignil se je tudi dr. Goba navsezadnje. Začel me je obsipati z različnimi vprašanji, na katera sem mu vedel dati toliko odgovora kot on sam. In ko sem mu desetič povedal, da mi je popolnoma neznano, kam gremo iz Treviza, je pripomnil, da v Trevizu ne ostanemo.

Ko me je baral, če je gospod kolonel imel v pogovoru z menoj prejšnji večer zelo ironičen izraz, sem mu odgovoril, da nisem na to pazil. A on se je razjezil in mi povedal, da sem nervozen človek, ki ne zna skrivati svoje nevolje.

Pač, priznam, da glas mi je bil postal trd in neprijazen, a kaj hočete, odgovarjati na sto malenkosti, a medtem gre voda človeku v grlo in misli samo to, kako se spravi na varno pred policijsko oblastjo, s katero nam je bil precej jasno zagrozil gospod kolonel.

Nazadnje še to. Oblačil se je gospod Goba, sede na svoji rdečerkrižni nosilnici. Naenkrat začne brskati po plahtah in nekaj iskati.

»Bogme,« je godrnjal, »kje je moja ura?«

»Kako vendar to, ali ste izgubili še uro, včeraj ščipalnik, danes uro, kaj pa jutri?« sem ga vprašal.

»Nikar ne bodite zadirčni,« me je pogovarjal, »ure ne morem najti. Zvečer, ko smo prišli, sem jo še imel, danes je ni.«

Pustil sem ga in se šel umivati k kakemu pol kilometra od vojašnice oddaljenemu vodnjaku. Tudi Rude je šel z menoj.

Ko sva prišla nazaj, je Goba zopet imel svojo uro, rekoč, da je prej, ko se je oblačil, sedel na njej.

Medtem so bili kuharji mizo opremili že z najrazličnejšimi stvarmi. Bilo je kruha na kupe, sira in surovega masla, iz kuhinje pa je dišalo vedno prijetneje.

Naši sopotniki so bili po večini že vstali, le nekaterim Francozom se še ni ljubilo zapustiti posteljne gorkote.

Zopet sta dva kuharja prinesla kotel čaja in nalivala kovinaste skodelice.

Kmalu nas je bilo krog mize toliko, da je nastala prava pravcata gneča.

Nato pa je prišla svinjska pečenka. In doktor Goba je postal ves iz sebe. Pričel je povedovati, da je že slišal o angleški gostoljubnosti, da si je pa ni nikoli prav predstavljaj, češ, da pečenka diši prav lepo in je kruh kar najboljši.

Jaz in Rude sva bila dobila vsak svojo porcijo čaja in sva pihale v velike lonce zavživala angleški zajutrek.

Kar jo primahla k nama angleški vojak z dvema krožnikoma pečenke in kruha, rekoč v slabi italijansčini: Signori, mangiare (Gospodje, jesti)!

Kdo bi odklonil tako prijaznost, zlasti, če je zastoj. In prinesel nama je še sira, masla in kruha ter z nekim užitek po-avljaj svoj: Signori, mangiare!

Pospravila sva, kolikor sva mogla, ostalo sva shranila v kovčge, kajti na poti

človek nikdar ne ve, kaj ga še čaka in kdaj bo lačen.

Bilo je krog devete ure dopoldne, ko smo končali svojo gostijo. Prišel je gospod James Mac Farlen in nam povedal, da gremo lahko na izprehod, pač pa se moramo do pol ene gotovo vrniti, češ, da bomo zopet jedli.

In šli smo malo po Trevizu tjavendan, ne da bi kaj iskali, bali smo se le, da nas ne bi nihče iskal.

Rude je kupil v tobakarni cigaret, a bilo je to slabo, skoraj neužitno kadivo z napisom: sigarette indigene (domače cigarete).

A v skrbi in duševni stiski gre Slovenec v oštarijo. Rude je hudomušno vprašal Goba, če je še kaj lačen. In ko se je ta trikrat primojdnul, da »je sve sasvim u redu i da on ne treba ništa više«, je Rude menil, da se na angleško pečenko pri- leže kozarec italijanskega vina.

Pa smo šli in zahtevali: mezzo litro (pol litra). Ko smo tako nekaj časa sedeli in ugibali vse mogoče o svoji in naših jugoslovanskih tovarišev usodi, je Goba zapazil, da se na ognjišču nekaj kuha. Vprašal je, če bi se dalo kaj dobiti, in mlado dekle, bila je domača hči, je rekla, da imajo juhe in govedino s prikuho.

Ajdel! Ajdel! je vzkliknil Goba in si naročil vsega, kar so imeli: juhe, govedine, prikuhe in kruha.

Pripomnil sem, da bo jugoslovansko državo zajedel, a bil je preveč zaverovan v svoj posel, da bi me razumel in dal kak odgovor.

Pravzaprav smo v Trevizu samo jedli, zato so pa morale priti na nas bridke izkušnje in težki dnevi.

(Dalje.)

## Aprovizacija.

a Izkaznice za sladkor se bodo izdajale v četrtek pri vseh krušnih komisijah.

a Cena sladkorju. Kilogram sladkorja stane v trgovinah do preklica 3 krome 40 vinarjev, ker je na poti skozi Nemško Avstrijo izgubilo veliko sladkorja, katerega mora sladkorna centrala plačati, ker Čehi ne prevzamejo nobene škode za izgubo sladkorja med vožnjo.

a Državnim vpokojencem (tudi njih vdovam in sirotam) se bo oddajalo po znižani ceni prav dobro milo (žajfa) in pralni prašek v torek, sredo in četrtek, 4, 5. in 6. t. m. od 1. do 6. ure popoldne v Gradišču št. 8, I. stopnice, podprtili-čje. Na vrsti so v torek stranke od A—J, v sredo od K—P in v četrtek ostale. Pri- nese naj se drobiž.

a Meso na rdeče izkaznice B bo de- lila mestna aprovizacija v sredo, dne 5. t. m. in v četrtek, dne 6. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: V sre- do dne 5. t. m. popoldne od 1. do pol 2. ure št. 1 do 200, od pol 2. do 2. ure št. 201 do 400, od 2. do pol 3. ure št. 401 do 600, od pol 3. do 3. ure št. 601 do 800, od 3. do pol 4. ure št. 801 do 1000, od pol 4. do 4. ure št. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. ure št. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. ure št. 1401 do 1600. V četrtek, dne 6. t. m. dopoldne od pol 8. do 8. ure št. 1601 do 1800, od 8. do pol 9. ure št. 1801 do 2000, od pol 9. do 9. ure št. 2001 do 2200, od 9. do pol 10. ure št. 2201 do 2400, od pol 10. do 10. ure št. 2401 do konca.

a Nasoljene kumarce na rumene iz- kaznice D. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, znaznamovanimi s črko D, dobe kumarce v sredo, dne 5. t. m. pri Mühl- eisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 180, od 9. do 10. ure št. 181 do 360, od 10. do 11. ure št. 361 do konca. Stran- ka dobi po pol kilograma na osebo, kar stane 30 vinarjev.

a Raztopljen jedilni loj za III. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala loj za tre- tji okraj v sredo, dne 5. t. m. pri Mühl- eisnu. Določen je tale red: od 8. do 9. ure št. 1 do 300, od 9. do 10. ure št. 301 do 600, od 10. do 11. ure št. 601 do konca. Vsaka stranka dobi po pol kilogra- ma jedilnega olja, kilogram stane 12 kron.

a Raztopljen jedilni loj za IV. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala loj za četrti okraj v sredo, dne 5. t. m. pri Mühl- eisnu. Določen je tale red: popoldne od 2. do 3. ure št. 1 do 400, od 3. do 4. ure št. 401 do 800, od 4. do 5. ure št. 801 do konca. Vsaka stranka dobi po pol kilograma jedilnega olja, kilogram stane 12 kron.

a Mast za V. okraj. Mestna aprovi- zacija bo oddajala mast za peti okraj na ru- mena nakazila za mast v četrtek, dne 6. t. m. pri Mühl- eisnu. Določen je ta-le red: od 8. do 9. ure št. 1 do 180, od 9. do 10. ure št. 181 do 360, od 10. do 11. ure št. 361 do 540. Popoldne od 2. do 3. ure št. 541 do 720, od 3. do 4. ure št. 721 do 900, od 4. do 5. ure št. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 40 dkg. Kilogram stane 25 kron.

## Operacijska kaseta in flauta

se po ugodni ceni proda. Naslov pove-  
I. Jugoslovanski anončni in infor-  
mačni zavod Beseljak & Rožanc.

I. Jugoslovanski anončni in informacni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5

# Bencin-motor

popolno-  
ma nov,  
se vsled smrti  
lastnika

## == po ugodni ceni proda. ==

Naslov pove: Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Franč. nabr. 5

## Deklica Elsalila.

Roman. — Napisała Selma Lagerlöf.

(Dalje.)

Stara gospa je postajala bolj in bolj v strahu. Sklenila je roki in začela jokati.

»Zakaj ne vprašaš, Arne Arneson, kaj mi je?« je jadovala.

Gospod Arne se je nagnil k nji in dejal: »Ne vem, česa se bojiš?«

»Dolgi nožev se bojim, ki jih brusijo na Branchögu,« je odgovorila.

»Kako moreš slišati, da na Branchögu brusijo nože?« je rekel gospod Arne in se nasmehnil. »Dvor je oddaljen četrtil milje od tu. Vzemij žlico, da povečerjamo.«

Starka je poskusila vdusiti svojo žalost. Vzela je žlico in jo pomohila v mleko, a roke so ji tako trepetale, da so slišali vsi, kako je žlica udarjala ob rob. Položila jo je zopet na mizo. »Kako naj jem?« je dejala. »Mar ne slišim, kako škriplje? Mar ne slišim, kako pihi?«

V fitem hipu je potisnil Arne skledo od sebe in sklenil roki. Vsi so storili isto in duhovni pomočnik je začel moliti.

Ko so končali, je pogledal gospod Arne na one, ki so bili na koncu mize, in se razsrdil, ko je videl, da so blede in preplašeni.

Začel je pripovedovati o časih, ko je prišel v Bolmslän, da uči luteransko vero. Tedaj so morali on in njegovi hlapci bežati. Ali nas niso napadali iz zasede, ko smo šli v cerkev? Ali nismo bili izgnani iz župnišča in smo morali uteči v gozd? Pa da bi se zaradi takega zlega znaka plašili?

Govoreč tako, je izgledal gospod Arne kot kak junak, da so se ohrabril vsi, ki so ga čuli.

To je resnica, so mislili. Bog je varoval gospoda Arneja še v večjih nevarnostih. On ga ščiti s svojo močjo in ne pusti, da bi padel njegov služabnik.

### III.

Ko je prišel Torarin na cesto, mu je prišel nasproti njegov pes in skočil na voz. Ko je Torarin videl, da ga je pes čakal pred župniščem, se je znova vznemiril. »Dragi, zakaj stojš ves večer pred vrati? Zakaj nisi prišel v hišo in večerjal?« je vprašal psa. »Ali preti gospodu Arneju kaka nevarnost? Morda sem ga videl zadnjikrat. Tudi junak, kot je on, mora enkrat umreti. On ima gotovo nad devetdeset let.«

Nato je krenil s konjem na pot, ki pelje mimo dvora Branchöga dalje do Ödmalskila.

Ko je prišel do Branchöga, je videl, da stoje na dvorišču sani, skozi zaprta okna pa so padali trakovi svetlobe.

Tedaj je dejal Grimu: »Tu še sedijo. Sel bom do njih in jih vprašal, če so nočjo tu brusili nože?«

Zapeljal je na dvorišče in ko je odprl vrata v izbo, je videl, da je notri gostija. Na klopih so sedeli stari ljudje in pili pivo, po sobi okoli je hodila mladina in plešala. —

Torarin je videl prvi hip, da tu ni nihče mislil na to, da bi pripravljali orožje za krvavo dejanje. Zaprl je vrata in hotel iti svojo pot, toda domači gospodar je šel

za njim. Poprosil ga je, naj ostane in ga vlekel v sobo.

Torarin je sedel nekaj časa z veselim vaščani in se razgovarjal z njimi. Oni so bili dobre volje, pa mu je bilo ljubo, da se reši črnih misli.

Toda Torarin ni bil edini, ki je prišel ta večer pozno na gostijo. Za njim sta prišla mož in ena žena. Bila sta siromašno oblečena ter sta se plaho ustavila med vrati in ognjiščem.

Gospodar pa je stopil koj pred gosta in ju povabil v sobo. Nato je dejal ostalim: »Ali ni resnica, kar se govori: oni, ki ima najkrajšo pot, pride najzadnji do cilja? To sta moja najbližja soseda. V Branchögu ni drugih naselnikov, razen njih in mene.«

»Reci raj, da jih ni, razen tebe,« je dejal človek. »Mene ne moreš imenovati za naselnika. Jaz sem ubogi ogljar, ki si mu dovolil, da dela na tvojem zemljišču.«

Človek je sedel k Torarinu in začeli so se razgovarjati. Novodošlec je začel pripovedovati Torarinu, čemu je prišel tako pozno na gostijo. Vzrok je bil ta, ker je imel doma obisk, ki se ga ni upal pustiti samega. To so bili trije strojarski pomočniki, ki so ves dan prebili pri njemu. Zjutraj, ko so prišli, so bili utrujeni in bolni. Dejali so, da so ves teden blodili po gozdu. Ko so se najedli in naspali, so bili zopet krepki, in na večer so vprašali, kateri je največji in najbogatejši dvor v okolici. Tja bodo šli, da dobijo dela. Moja žena jim je rekla, da je najuglednejši župni dvor, v katerem stanuje gospod Arne. Vsi naenkrat so vzeli iz torb dolge nože in jih začeli brusiti. To je trajalo nekaj časa in pri tem so tako grdo gledali, da se ogljar in njegova žena nista upala zapustiti koč. »Kot da jih zdaj vidim pred seboj, kako sedijo in škripljejo s svojimi noži,« je dejal človek. »Strašno izgledajo, imajo velike brade, oblečeni so pa v stare, raztrgane kožuhe. Mislim sem, da so prišli trije volkovi v mojo sobo, pa sem se vzradoval, ko so slednjič odšli.«

Ko je Torarin to slišal, je povedal ogljarku, kaj je doživel v župnišču.

»Tedaj je res, da so nočjo brusili nože v Branchögu,« je dejal Torarin in se nasmehnil. Mnogo je pil, ker je prišel tako žalosten in molčeč v hišo. Zato je moral poskusiti, da se uteši, kot je znal bolje. »Zdaj sem zadovoljen,« je dejal, »ker vem, da pastarjeva žena ni slišala drugega nego teh par strojarjev.«

### IV.

Pozno po polnoči je prišlo par ljudi iz hiše v Branchögu, da vprežejo konje in se peljejo domov.

Ko so prišli na dvorišče, so videli, da se je na severu pojavil požar. Vrnili so se takoj v izbo in začeli kričati: »Po koncil Po koncil župnišče v Solbergu gorijo!«

Na gostiji je bilo mnogo ljudi, in kder je imel svojega konja, ga je zajahal in zdirjal do župnega dvora, a gotovo so istako naglo prišli do cilja tudi oni, ki so se

podvivali z nogami. Ko so ljudje prišli do župnišča, se je zdelo, kot da tam spijo vsi, medtem, ko je ogenj plantel visoko.

Toda niti eno poslopje ni gorelo. Gorel je visok kup ropotije, slame in drv, zloženih ob steni stare hiše. Gotovo ni gorelo dolgo. Plamen je komaj počrnil leseno steno, sneg na slamnati strehi se je začel topiti. Sumili so, da gospod Arne gotovo spi, ali pa je zadela njega in družino kaka nesreča.

Prej kot so šli v hišo, so vrgli ogenj proč od stene, a nekateri so se vzpeli na streho, da odstranijo slamo, ki se je vžgala.

Nato je šlo nekoliko ljudi do glavnih vrat, da gredo v hišo in prebudijo gospoda Arneja, toda ko je prišel prvi do praga, se je ognil v stran in spustil naprej tistega, ki je bil za njim.

Ta je stopal naprej, toda ko je prijel z roko za kljuko, se je umaknil tudi on.

Zdelo se je, da so to grozna vrata, ki so se imela odpreti, zakaj izpod praga je letela kri in kljuka je bila okrvavljena.

Tedaj so se odprla pred njimi vrata, skozi nje pa je prišel hlapec gospoda Arneja; imel je veliko rano na glavi in je bil ves okrvavljen. Stal je nekaj časa in dal z roko znamenje, naj umolknejo. Tedaj je spregovoril:

»Nocoj so trije ljudje umorili gospoda Arneja in njegovo družino. Ti hudobneži so prišli skozi dimnik in so bili ogrnjeni s strganimi kožuhi. Planili so na nas kot divje zveri in nas mrcvarili in pobijali.«

Več ni mogel reči. Zrušil se je na zemljo in je bil mrtev.

Tedaj so ljudje stopili v izbo in našli vse, kot je pripovedoval hlapec.

Zmanjkala je velika hrastova skrinja, v kateri je hranil župnik denar, iz hleva je bil odveden Arnejev konj, iz šupe pa so bile vzete sani.

Sled sani je peljal preko livad do morda in nekaj ljudi je teklo, da ujame morilce. Ženske so stopile krog mrličev in jih odnesle iz okrvavljene sobe na čisti sneg.

Toda to ni bila vsa družina gospoda Arneja. Zmanjkala je uboga deklita, katero je bil gospod Arne vzel v svojo hišo. Ljudje so se vpraševali, če je srečno ušla, ali pa so jo razbojniki vlekli s seboj.

Ko so pa natančno preiskali celo hišo, so jo našli. Skrila se je bila med steno in veliko pečjo. Za časa boja je bila pobegnila tja in niso jo izsledili. Toda strah jo je prevzel tako, da ni mogla govoriti.

### Na mostovih.

Ubogo deklito, ki se je srečno rešila pred razbojniki, je peljal Torarin v Marstrand. Tako se mu je smilila, da ji je ponudil stanovanje v svoji temni bajti, kjer bo delila jed in pijačo z njim in njegovo materjo.

To je edino, kar je mogel storiti za gospoda Arneja, je mislil Torarin, kot plačilo za mnoge ribe, ki jih je kupil od mene in za mnoge večerje, s katerimi ga je počastil.

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.